

ÕIGUSKANTSLER

Teie 22.07.2008 nr 1-9/75

Hr Jüri Ratas
Riigikogu aseesimees
Lossi plats 1a
15165 TALLINN

Õiguskantsler 04.08.2008 nr 10-2/081249/00805557

Vastus kirjalikule küsimusele

Lugupeetud Riigikogu aseesimees

Täna Teid mulle Riigikogu liikme Inara Luigase esitatud Tõrva linna veeprobleemi käsitleva kirjaliku küsimuse edastamise eest.

Alljärgnevalt leiate minu vastuse Riigikogu liikme Inara Luigase esitatud kirjalikule küsimusele. Vastamisel taasesitan kõigepealt Riigikogu liikme Inara Luigase küsimused ja nende esitamise ajendi (I). Seejärel vastan neile (II).

I Esitatud küsimused

1. Riigikogu liige Inara Luigas esitas 18.07.2008 mulle Tõrva linna veeprobleemi käsitleva kirjaliku küsimuse. Täpsemalt palus Riigikogu liige Inara Luigas mul vastata:

- 1) kas keskkonnaministril on õigus muuta määrusega arvutuse meetodikat, mille järgi kohaliku omavalitsuse omafinantseeringu määr vee- ja kanalisatsioonisüsteemide korrastamise projektis suureneb mahus, kui see on sätestatud eelnevatel perioodidel;
- 2) kui määruses on kinnitatud toetuse määr 85% projekti finantseerimisvajakust, kuid projektipõhine määr keskkonnaministri määrusest 13.03.2008 tulenevast meetodikast on alla selle (käesolevas projektis 72,3%), siis kas tulenevalt direktiivist on riigil kohustus kindlustada puuduolev finantsosa riigieelarvest;
- 3) kas Eesti riik käitub õigesti, võttes kohustuse Euroopa Liidu ees tagada õigeaegne vee- ja kanalisatsiooniprojektide elluviimine Ühtekuuluvusfondi abiga, tühistades samas oma osalus projektides ja jättes omavalitsused rahalise katteta?

2. Riigikogu liikme Inara Luigase kirjalik küsimus on ajendatud keskkonnaministri 13.03.2008 määruse nr 8 "Meetme "Veemajanduse infrastruktuuri arendamine" tingimused" mõjust Tõrva linna suutlikkusele osaleda Ühtekuuluvusfondi projektis. Nimelt tuleneb määrusest, et Tõrva linna toetuse määr on 72,3% ja omaosaluse määr 27,7%. Tõrva linna aastane eelarve võimaldab kooskõlas seadusega võtta laenu ulatuses, mis katab vajamineva omafinantseeringu vaid poolenisti (23 miljonit). Samas on Tõrva linn koostanud veevarustus- ja kanalisatsiooniprojektid kooskõlas ja

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

vastavuses olemasolevate seadussätetega ning arvestanud kõiki ajalisi kriteeriume. Tekkinud olukorras on Tõrva linnal võimalik projekti realiseerida vaid osaliselt. Viimane toob omakorda kaasa aga selle, et reoveepuhastusseade ei tööta tõhusalt, mistõttu on ohustatud Natura alasse jääva Tõrva linna looduskeskkonna. Lisaks jäävad täitmata Euroopa Liidu ees võetud riigi kohustused ühisveevärgi korrastamiseks, mispärast võib Euroopa Liit Eestit trahvida.

II Vastus

3. Vastan Riigikogu liikme Inara Luigase küsimustele nende esitamise järjekorras.

4. Inara Luigas küsib minu käest, kas keskkonnaminister võis oma 13.03.2008 määrusega nr 8 "Meetme "Veemajanduse infrastruktuuri arendamine" tingimused" muuta arvutuse meetodikat, mille järgi kohaliku omavalitsuse omafinantseeringu määr vee- ja kanalisatsioonisüsteemide korrastamise projektis suureneb mahus, kui see on sätestatud eelnevatel perioodidel.

5. Kuigi keskkonnaministri vastava määruse § 8 tugineb Euroopa Komisjoni antud juhendile, mida mul puudub pädevus hinnata, pean võimalikuks anda põhimõttelise vastuse, kas erinevate seaduste alusel antud sama küsimust reguleerivad keskkonnaministri määrused võivad üksteisest erineda.

6. Kõnealune määrus on antud Riigikogus 07.12.2006 vastu võetud ja 01.01.2007 jõustunud perioodi 2007 – 2013 struktuuritoetuse seaduse § 12 lg 4 alusel. Arvestades asjaolu, et antud seadus reguleerib struktuuritoetuse andmist perioodil 2007 – 2013, on keskkonnaminister õigustatud kehtestama selle seaduse alusel määrust, mis erineb Riigikogus 10.12.2003 vastu võetud ja 01.01.2004 jõustunud perioodi 2004 – 2006 struktuuritoetuse seaduse alusel kehtestatud regulatsioonist. Viimast põhjendusel, et erinevate seadustega reguleeritakse erinevaid struktuuritoetuse andmise perioode, mistõttu ei saa tekkida õiguspärast ootust, et perioodi 2004 – 2006 kohta kehtestatud õigus jääb kehtima ka perioodil 2007 - 2013. Samuti ei saa siin eelneval põhjendusel tõusetuda küsimust võrdsest kohtlemisest.

7. Järgmisena vajab vastamist küsimus, kas olukorras, kus viidatud määruses on kinnitatud toetuse määr 85% projekti finantseerimisvajakust, kuid projektipõhine määr keskkonnaministri asjaomasest määrusest tulenevast meetodikast on alla selle (Tõrva linna projektis 72,3%), on riigil tulenevalt direktiivist kohustus kindlustada puuduolev finantsosa riigieelarvest.

8. Kuigi riigikogu liige Inara Luigas ei täpsustanud, millist direktiivi ta silmas peab, võtan vaikimisi eelduseks, et Riigikogu liige on mõelnud Nõukogu 21.05.1991 direktiivi nr 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta. Sellest eeldusest lähtuvalt on minu vastus järgmine.

Lepingu Belgia Kuningriigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Irimaa, Itaalia Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Madalmaade Kuningriigi, Austria Vabariigi, Portugali Vabariigi, Soome Vabariigi, Rootsi Kuningriigi, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ning Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi vahel Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemise kohta Euroopa Liiduga artikkel 24 näeb ette Euroopa Liiduga ühinemise üleminekumeetmed. Selles artiklis osutatud nimekirja (lepingu VI lisa) punkt 9.C.1 kohaselt ei kohalda Eesti erandina direktiivi 91/271/EMÜ artiklitest 3 ja 4 ning artikli 5 lõikest 2 asulareovee

kogumissüsteeme ja puhastamist käsitlevaid nõudeid kuni 31.12.2010 vastavalt järgmisele vaheeesmärgile: reoveekogumisaladel reostuskoormusega üle 10 000 inimekvivalendi tagab Eesti direktiivi nõuete täitmise 31.12.2009. Seega on Eesti Vabariik võtnud kohustuse täita direktiivi 91/271/EMÜ artiklitest 3 ja 4 ning artikli 5 lõikest 2 asulareovee kogumissüsteeme ja puhastamist käsitlevaid nõudeid lõplikult 31.12.2010. Kõnealune leping ega ka direktiiv ei näe ette, kuidas Eesti Vabariigil tuleb vastav eesmärk saavutada. Teisisõnu on see poliitilise otsustuse küsimus, milliseid samme Eesti Vabariik astub, et võetud kohustus oleks õigeaegselt täidetud.

9. Lisaks eespool toodule küsib Riigikogu liige Inara Luigas, kas Eesti riik käitub õigesti, võttes kohustuse Euroopa Liidu ees tagada õigeaegne vee- ja kanalisatsiooniprojektide elluviimine Ühtekuuluvusfondi abiga, tühistades samas oma osalus projektides ja jättes omavalitsused rahalise katteta.

10. Leian, et tulenevalt mulle seadustega antud pädevusest saan ma vastata sellele Inara Luigase esitatud küsimusele mitte otstarbekuse, vaid õiguspärasuse aspektist. Viimasest vaadates tuleb mul vastata, et see, kuidas Eesti Vabariik täidab võetud kohustusi, on põhimõtteliselt suuresti poliitilise otsustuse küsimus. Õiguslikult on oluline, et riik täidab võetud kohustusi. Abstraktselt pole võimalik hinnata, kas üks või teine poliitiline otsustus, kuidas riik võetud kohustusi täidab, on õiguspärane.

Täna Teid veel kord Riigikogu liikme Inara Luigase esitatud kirjaliku küsimuse edastamise eest. Loodan, et minu vastusest oli abi.

Lugupidamisega

Indrek Teder